ECLI:LV:RPT:2024:0702.C771193723.2.S
Civillieta Nr.C771193723
Lietvedības Nr. C- 03060-24/6

Rīgas pilsētas tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2024.gada 2.jūlijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Inga Krigena-Jurkāne
sekretāre Julija Stankeviča
piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. B/ un atbildētājas pārstāvim zvērinātam advokātam Emīlam Morim
izskatīja atklātā tiesas sēdē, Abrenes ielā 8, Rīgā, civillietu ERGO Insurance SE Latvijas filiāles prasībā pret /pers. D/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] ERGO Insurance SE Latvijas filiāle (turpmāk tekstā arī – prasītājs) cēla tiesā prasību pret /pers. D/ (turpmāk tekstā arī – atbildētāja) par zaudējumu piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2022.gada 14.aprīlī /adrese/, tika saliets /pers. E/ piederošais dzīvoklis Nr./numurs/ (turpmāk arī dzīvoklis), kas tika apdrošināts pie prasītāja.

2022.gada 15.aprīlī nekustāmā īpašuma /adrese/, apsaimniekotājs sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka 2022.gada 14.aprīlī plkst.9.35 ierodoties vietā konstatēts no ugunsgrēka likvidēšanas dzīvoklī Nr./numurs/ ūdens plūdu rezultātā ir bojāti griesti 55 kvadrātmetru platībā dzīvojamā istabā un virtuvē.

Kopējais dzīvoklim noplūdes rezultātā nodarīto zaudējumu apmērs, saskaņā ar SIA "LV Group" sastādīto tāmi ir 5914,64 EUR.

Prasītājs, pamatojoties uz Privātpersonu īpašuma apdrošināšanas līguma (apdrošināšanas polises Nr.361315610) noteikumiem izmaksājis dzīvokļa īpašniecei apdrošināšanas atlīdzību 3450,86 EUR.

Dzīvokļa īpašums Nr./adrese/ pieder atbildētājai.

Prasītājs norāda, ka no lietā esošiem materiāliem izriet, ka atbildētājas kā dzīvokļa īpašnieces tiesību izmantošana ir radījusi traucējumus tādā formā, ka nemainot dzīvoklī esošās komunikācijas tika pieļauts citas personas īpašuma neaizskaramības pārkāpums un nodarīti zaudējumi, līdz ar to atbildētāja atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 14.pantam ir atbildīga par nodarītiem zaudējumiem.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779.pantiem, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu"54.panta pirmo daļu.

[1.3] Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas prasītājas labā zaudējumus 3450,86 EUR, piedzīt tiesāšanas izdevumus, noteikt prasītājam tiesības saņemt likumiskos procentus (6% gadā), no piespriestās, bet nepiedzītās parāda summas.

[2] Atbildētāja ir sniegusi tiesai paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

[2.1] Atbildētāja norāda, ka par ugunsgrēka faktu 2022.gada 14.aprīlī tika uzsākts kriminālprocess Nr./numurs/, kas 2022.gada 31.oktobrī tika izbeigts. Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu ir norādīts, ka fakti un pierādījumi, kas norāda uz to, ka ugunsgrēks izcēlās kādas ļaunprātīgas personas mērķtiecīgas rīcības vai bezdarbības rezultātā vai kādas personas neuzmanīgas, nevērīgas rīcības ar uguni rezultātā, konstatēti netika, kā arī netika konstatēts, ka notikušā ir saskatāms kāds no Krimināllikuma Sevišķajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[2.2] Atbildētāja nav rīkojusies prettiesiski, neatļautā kārtā vai citādi neattaisnojami. Prasītāja norādīti fakti neatbilst faktiskajiem apstākļiem, par pietiekamiem pierādījumiem prasījuma apmierināšanai nevar būt prasītāja viedokļa izklāsts, jo prasītāja iesniegtie pierādījumi satur norādes vienīgi uz prasītāja subjektīvu viedokli par savu vēlmi samazināt izdevumus subrogācijas ceļā.

[3] Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītiem motīviem un pamatiem.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis prasību neatzina un lūdza tiesai to noraidīt.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, noklausījusies pušu paskaidrojumus, izvērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

[5] Atbilstoši Civillikuma 93. panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība.

Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190. panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8. panta pirmajai daļai tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192. pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*sk., piemēram, 61. punktu 1994. gada 19. aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr. 16034/90)*).

Tiesnešiem jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986. gada 13. oktobra lēmumu*).

Tādējādi, ievērojot minēto atzinumu, tiesa spriedumā vērtēs tos pušu argumentus, kurus uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa un nepārsniedz prasības robežas.

[5.1] Lietā nav strīda, ka 2022. gada 14.aprīlī /adrese/, notika ugunsgrēks, kā rezultātā tika nopludināts /pers. E/ piederošais dzīvoklis Nr. /numurs/, kas

saskaņā ar polisi Nr. 361315610 apdrošināts pie prasītāja.

Lietā nav arī strīda, ka atbildētāja ir dzīvokļa īpašuma Nr./numurs/, /adrese/, īpašniece.

Tāpat lietā nav strīda, ka prasītājs, pamatojoties uz noslēgto apdrošināšanas līgumu un saskaņā ar SIA "LV Group" sastādīto tāmi Nr. E-12052022-31, izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 3450,86 EUR /pers. E/.

[5.2] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds, vai prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētājas zaudējumu atlīdzību, kas prasītājam radušies, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu.

[6] Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Atbildētāja neatzīst, ka būtu vainojams par prasītājam nodarītajiem zaudējumiem.

Ievērojot minēto, tiesai jāizvērtē, vai atbildētāja ir atbildīga par prasītājam nodarītajiem zaudējumiem, kas radušies sakarā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu trešajai personai.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1635. pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Darbība šī panta izpratnē jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību.

Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Savukārt Civillikuma 1779. pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209.*).

Lai tiesa varētu apmierināt prasību, tiesai ir jākonstatē, ka atbildētājs rīkojies neattaisnojami, vainojami, jākonstatē zaudējumu esamība un jākonstatē cēloniskais sakars starp neattaisnojamo rīcību un zaudējumiem.

[7.1] Prasītājs prasības pieteikumā nav norādījis kā tieši ir izpaudusies atbildētājas neattaisnojama rīcība, aprobežojoties ar vispārējo tiesību normu citēšanu, ka dzīvokļa īpašnieks ir atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies viņa neattaisnojamās rīcības rezultātā.

Tiesa ir izskaidrojusi prasītājam, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta ceturtajai daļai, ka tiesai nav iesniegti pierādījumi par ugunsgrēka izcelšanas iemesliem.

Atbildētāja ir iesniegusi tiesai Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas vecākās inspektores 2022.gada 31.oktobra lēmumu par kriminālprocesa Nr.11087023922 izbeigšanu, kurā cita starpā ir norādīts, ka kriminālprocesa laikā tika nozīmēta kompleksā naftas produktu un viegli uzliesmojošu šķidrumu un ugunsgrēku tehniskā ekspertīze (atzinums 2207461/2207462 no 2022.gada 15.septembra). Ekspertu atzinumā ir norādīts, ka par ugunsgrēka, kas notika /adrese/, iemeslu visticamāk bija nenormāls darba režīms elektrovados (elektroierīcēs) dzīvokļa Nr./numurs/ darba istabā.

Citi pierādījumi par ugunsgrēka izcelšanās iemesliem tiesai nav iesniegti, kā arī tiesai nav iesniegts eksperta atzinumus.

Izvērtējot lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norādīto, ka eksperta atzinumā ir norādīts, ka ugunsgrēka izcelšanās

iemesls ir noteikts ar pakāpi visticamāk, tiesa secina, ka lietas izskatīšanā nav pierādīts ugunsgrēka izcelšanās iemesls.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No minētās normas izriet vispārīgais pierādīšanas princips, proti, kurš izsaka apgalvojumu, tas pats arī to pierāda.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka šajā normā ietverts svarīgs princips, kas neļauj pieteikt un uzturēt tiesā prasījumus vai iebildumus bez pienācīgas argumentācijas un bez pierādījumiem. [..].

Tiesas konsekventi ievēro noteikumu, ka prasītājam nepietiek izvirzīt prasījumu, bet tas arī jāpamato. Tāpat arī atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Šis uzdevums nav viegls, tāpēc jau no romiešu tiesībām tas ieguvis apzīmējumu – pierādīšanas nasta (lat. – onus probandi) (*sk. Civilprocesa likuma komentāri I. daļa (1.-28. nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 328. lp.*).

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotiem atbildētājas pārstāvja iebildumus, ka prasībā prasītājs ir aprobežojies ar tiesību normu citēšanu un lietas izskatīšanas gaitā nav pierādīts ugunsgrēka izcelšanās iemesls.

Tiesa pievienojas atbildētājas pārstāvja norādītajam, ka pats par sevi apstāklis, ka ugunsgrēks izcēlās atbildētājai piederošā dzīvoklī, automātiski nenosaka dzīvokļa īpašnieka atbildību par ugunsgrēka rezultātā nodarītiem zaudējumiem.

[7.2] Tā kā nav pierādīts, ka ugunsgrēka izcelšanās iemesls dzīvoklī Nr./numurs/, /adrese/, kā arī no lietā iegūtajiem pierādījumiem nav iespējams konstatēt ugunsgrēka izcelšanās iemeslu, tiesa atzīst, ka nav pamats vērtēt, vai atbildētājas dzīvokļa īpašuma tiesību izmantošana ir radījusi traucējumus tādā formā, ka, neuzmanot dzīvoklī esošās iekārtas, tika pieļauts citas personas īpašuma neaizskaramības pārkāpums, nodarīti zaudējumi.

Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu par atbildētājas vainojamu rīcību, kuras rezultātā būtu nodarīti zaudējumi dzīvoklim Nr. /adrese/, kurus, savukārt, atlīdzinājis prasītājs.

Nekonstatējot atbildētājas neattaisnojamu darbību vai vainojamu rīcību, tiesa nekonstatē arī cēloņsakarību starp atbildētājas rīcību un nodarītajiem zaudējumiem.

Nekonstatējot zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus, tiesa atzīst, ka prasības par zaudējumu piedziņu no atbildētājas apmierināšanai nav pamata.

[8] Tā kā tiesa nav konstatējusi zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus un tas ir pamats prasības noraidīšanai, tiesa nesniedz vērtējumu citiem atbildētāja pārstāves izvirzītajiem iebildumiem, kas būtu par iemeslu prasības noraidīšanai.

Lietā nav konstatēta atbildētājas vainojama rīcība, kas ir cēloniskā sakarā ar prasītājam nodarītajiem zaudējumiem, līdz ar to citiem atbildētājas pārstāvja argumentiem un apsvērumiem nav izšķirošas juridiskas nozīmes.

[9] No ierakstiem uzziņā par ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem konstatējams, ka lietā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5 EUR.

No prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 40. panta pirmo daļu un 42. panta otro daļu un Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 5., 14. un 15. punktu, valsts labā ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu atvasinājumu izgatavošanu un piegādāšanu 5 EUR.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu tiesa nosaka prasītājam 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 8., 42., 93., 97., 193., 195., 204[1]. pantiem, tiesa

nosprieda

noraidīt ERGO Insurance SE Latvijas filiāle prasību pret /pers. D/ par zaudējumu piedziņu.

Piedzīt no ERGO Insurance SE Latvijas filiāle valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5 EUR (pieci euro).

Par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus iemaksāt: saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C771193723. Dokumentu, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, iesniegt tiesā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Noteikt ERGO Insurance SE Latvijas filiāle termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese Inga Krigena-Jurkāne